



Socialstyrelsen

# Litteraturliste til temaet Forebyggelse og tidlig indsats

august 2019

---

Viden til gavn

# Litteraturliste til temaet Forebyggelse og tidlig indsats

## Baggrund for søgning

Litteraturlisten er udarbejdet til Vidensportalens tema om Forebyggelse og tidlig indsats i forbindelse med temaudarbejdelsen i 2011 og efterfølgende opdatering af temaet i 2015.

## Litteratur fremkommet ved temaudarbejdelsen i 2011

Ainsworth, M. et al. (1978). *Patterns of Attachment: A psychological study of the strange situation*. Hillsdale: N.J., Erlbaum.

Borge, A.I.H. (2004). *Resiliens: Risiko og sund udvikling*. Kbh.: Hans Reitzel.

Bowlby, J.C. (1988). *A secure basis: Clinical application of attachment theory*. London: Routledge.

Bronfenbrenner, U. (1979). *The Ecology of Human Development: Experiments by nature and Design*. Cambridge: Harvard University Press.

Bruner, J. (1999). *Mening i handling*. Aarhus: Klim.

Carr, (1999). *The handbook of child and adolescent clinical psychology: A contextual approach*. Routledge.

Christensen, Else (2004). 7 års børneliv: Velfærd, sundhed og trivsel hos børn født i 1995. Kbh.: SFI – Socialforskningsinstituttet; 04:13.

Christensen, Else (2006). *Opvækst med særlig risiko: Indkredsning af børn med behov for en tidlig forebyggende indsats*. Kbh.: Socialforskningsinstituttet (06:04).

Dahl, Karen Margrethe (2007). *Udsatte børns fridit: Et litteraturstudie*. Kbh.: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd; 07:16.

Eckenrode, J. et al. (2010). Long-term effects of prenatal and infancy nurse home visitation on the life course of youths 19-year follow-up of a randomized trial. *Archives of Pediatrics & Adolescent Medicine*, Vol. 164 (1): 9-15.

Ejrnæs, M. (2004). *Faglighed og tværfaglighed i relationsprofessionerne*. Kbh.: Akademisk forlag.

Goodman, R. (1997). The strengths and difficulties questionnaire: A research note. *Journal of Child Psychology and Psychiatry*, Vol. 38 (5): 581-586.

Hall, D.M.B. & Elliman, D. (2006). *Health for all children (4. udg.)*. Oxford: Oxford University Press.

- Hart, S. (2009). *Den følsomme hjerne: Hjernens udvikling gennem tilknytning og samhørighedsbånd*. Kbh.: Hans Reitzel.
- Heckmann, J. J. (2008). *Return of Investment*.
- Herrod, H. G. (2007). Do first years really last a lifetime? *Clinical Pediatrics*, Vol. 46 (3): 199-205.
- Jensen, Bente et al. (2009). *Effekter af indsatser for socialt utsatte børn i daginstitutioner: HPA-projektet*. Kbh.: Danmarks Pædagogiske Universitetsforlag.
- Jensen, Bente et al. (2011). *VIDA: Vidensbaseret indsats over for utsatte børn i dagtilbud – modelprogram: VIDA-statusrapport, bind 1: Design og metode (2. udg.)*. Kbh., VIDA-projektet, DPU, Aarhus Universitet. - (VIDA-forskningsserien 2011:01)
- Kaminski, J.W. et al. (2008). A meta-analytic review of components associated with parent training program effectiveness. *Journal of abnormal child psychology*, Vol. 36 (4): 567-589.
- Killén, K. (2003). *Omsorgssvigt: Det teoretiske grundlag (4.udg.)*. Kbh: Hans Reitzel.
- Killén, K. (2004). *Omsorgssvigt er alles ansvar (2. udg.)*. Kbh: Hans Reitzel.
- Killén, K. (2008). *Professionel udvikling og faglig vejledning*. Kbh: Hans Reitzel.
- Kitzman, H. J. et al. (2010). Enduring Effects of Prenatal and Infancy Home Visiting by Nurses on Children. Follow-up of a Randomized Trial Among Children at Age 12 Years. *Archives of Pediatrics and Adolescent Medicine*, Vol. 164(5): 412-418.
- Larsen, Michael Søgaard et al. (2011). *VIDA: Programmer for 0-6 årige med forældreinvolvering i dagtilbud: En forskningskortlægning*. Kbh., VIDA-projektet, Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning, DPU, Aarhus Universitet. (VIDA-Forskningsserien, 2011:02).
- McMenamy, J. et al. (2011). Early intervention in pediatrics offices for emerging disruptive behavior in toddlers. *Journal of Pediatric Health Care*, Vol. 25 (2): 77-86.
- Mattsson, Cathrine et al. (2008). *11-årige børns hverdagsliv og trivsel: Resultater fra SFI's forløbsundersøgelser af årgang 1995*. Kbh.: SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd; 08:16.
- Mehlbye, Jill et al. (2011). *Opkvalificering af den tidlige indsats: Udvikling og afprøvning af opsporingsmodellen*. Kbh.: AKF, Udviklingsforum og EVA (Danmarks Evalueringssinstitut).
- Nordahl, T. et al. (2008). *Adfærdsproblemer hos børn og unge: Teoretiske og praktiske tilgange*. Virum: Dansk Psykologisk Forlag.
- Oldrup, H. H. & Vitus, K. (2011). *Indsatser over for utsatte 0-3 årige og deres forældre: En systematisk forskningsoversigt*. Kbh.: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd; 11:32.
- Olds, David (2010). The nurse-family partnership. I: Haskins, Ron & Barnett, W. Steven (Red.), *Investing in young Children: New directions in federal preschool and early childhood policy (s. 69-77)*. Brookings and NIEER, 2010.

Olds, D. (2008). Preventing child maltreatment and crime with prenatal and infancy support of parents: The nurse-family partnership. *Journal of Scandinavian Studies in Criminology and Crime Prevention*, Vol. 9 (Suppl. 1): 2-24.

Olds, D. et al. (1997). Theoretical foundations of a program of home visitation for pregnant women and parents of young children. *Journal of Community Psychology*, Vol. 25 (1): 9-25.

Olsen, B. Marianne & Dahl, K. M. (2008). *Fritidsliv i børnehøjde: Beretninger fra udsatte børn*. Kbh.: SFI – Det Nationale Forskningscenter for Velfærd; 08:06.

Ottosen, Mai Heide et al. (2010). *Børn og unge i Danmark: Velfærd og trivsel 2010*. Kbh.: SFI; 10:20.

Servicestyrelsen (2011). *Evaluering af De Utrolige År: Slutrapport*. Forfatter: Rambøll Management. Odense: Servicestyrelsen.

Socialudvalget (2010). *Betænkning over Forslag til lov om ændring af lov om social service, lov om retssikkerhed og administration på det sociale område og forældreansvarsloven (Barnets Reform)*. Betænkning afgivet af Socialudvalget den 18. maj 2010. København: Socialministeriet, Socialminister Benedikte Kiær.

Sylva, K. et al. (2010). *Early Childhood matters: Evidence from the effective pre-school and primary education project*. London: Routledge.

Tønnesen et al. (2005). *Terminologi: Forebyggelse, sundhedsfremme og folkesundhed*. Kbh.: Sundhedsstyrelsen.

Webster-Stratton, Carolyn et al. (2010). The Incredible Years parents, teachers, and children training series: A multifaceted treatment approach for young children with conduct disorders. I: Weisz, John R. & Kazdin, Alan E. (Red.), *Evidence-based psychotherapies for children and adolescents* (2. udg.) (s. 194-210). New York: Guilford Press.

Webster-Stratton, Carolyn (2011). *The incredible years. parents, teachers, and children's training series: program content, methods, research and dissemination*. Seattle: Incredible Years, Inc.

White, Michael (2006). *Narrativ teori*. Kbh.: Hans Reitzel.

Winter, Søren & Lehmann Nielsen, Vibeke (2008): *Implementering af politik*. Aarhus: Academica.

Aarhus Universitets hjemmeside om VIDA-forskningsprojektet .  
Tilgængelig fra:  
<http://edu.au.dk/forskning/projekter/afsluttede-projekter/vida/>

Aarhus Universitets hjemmeside om VIDA-refleksionsværktøj.  
Tilgængelig fra:  
<http://edu.au.dk/forskning/projekter/afsluttede-projekter/vida/vida-forskningsserien/>

## Litteratur fremkommet ved temaopdateringen i 2015

Als Research (2014). *Evaluering af MindSpring: Trænerkursus og gruppeforløb for unge*. Center for utsatte flygtninge & integrationsviden.dk.

Als Research (2012). *Slutevaluering af projekt MindSpring: Forældregrupper for asylansøgere og Flygtninge*. Integrationsviden.dk.

Axford, N., et al. (2012). Engaging parents in parenting programs: Lessons from research and practice. *Children and Youth Services Review*, vol. 34(10): 2061-2071.

Blauenfeldt, M. & Hallas, V. (2013). MindSpring: Gruppeforløb for nyankomne flygtninge. I: Guldager, Jens & Skytte, Marianne (Red.), *Socialt arbejde: Teorier og perspektiver* (s. 358-371). Kbh.: Akademisk Forlag.

Center for Udsatte Flygtninge (2015). *Evaluering af MindSpring København*. Københavns Kommune.

Charles, J.M. et al. (2013). Micro-Costing in Public Health Economics: Steps Towards a Standardized Framework, Using the Incredible Years Toddler Parenting Program as a Worked Example. *Prevention Science*, vol. 14(4): 377-389.

Danmarks Statistik (2014). [www.statistikbanken.dk](http://www.statistikbanken.dk). Danmarks Statistik.

Furlong, M. et al. (2012). Behavioural and cognitive-behavioural group-based parenting programmes for early-onset conduct problems in children aged 3 to 12 years. *The Campbell Collaboration*, vol. 15 (2).

Guldager, J. & Skytte, M. (2013). *Socialt arbejde: Teorier og perspektiver*. Kbh: Akademisk Forlag.

Hallas, V. (2012). *Forældregrupper for og med asylansøgere og flygtninge. Om at give sine børn, der vokser op i to kulturer, en bevidst og tryg opdragelse – og om stress, traumer og identitet: Metodehæfte*. Kbh: Center for Udsatte Flygtninge, Dansk Flygtningehjælp.

Hallas, V. & Jensen, A.M. (2014). *MindSpring for unge: Grupper for og med unge flygtninge. Forebyggende og identitetsstyrkende indsats: Manual*. Kbh: Center for Udsatte Flygtninge, Dansk Flygtningehjælp.

Hallas, V. (2014). *MindSpring for og med flygtninge- og indvanderforældre med teenagebørn: Manual*. Kbh: Center for Udsatte Flygtninge, Dansk Flygtningehjælp.

Jack, S. M. et al. (2012). Adaptation and Implementation of the Nurse-Family Partnership in Canada. *Canadian journal of public health*, vol. 103(suppl. 1): 42-48.

Jensen, Bente & Haahr-Pedersen, J.(Red.) (2013). *VIDA: vidensbaseret indsats over for socialt utsatte børn i dagtilbud med forældreinddragelse: Tillæg til Kvalifikationsmappen 2010-2012*. Kbh: VIDA-projektet, IUP: Institut for Uddannelse og Pædagogik, Aarhus Universitet. - (VIDA-forskningsserien 2013:10)

Jensen, Bente et al. (Red.) (2013). *VIDA: vidensbaseret indsats over for udsatte børn i dagtilbud: Kvalifikationsmappen 2010-2012*. Kbh: VIDA-projektet, IUP: Institut for Uddannelse og Pædagogik, Aarhus Universitet. - (VIDA-forskningsserien 2013:09)

Jensen, Bente, et al. (2013). *VIDA: Vidensbaseret indsats over for udsatte børn i dagtilbud - modelprogram: VIDA-modelrapport, bind 2: bilag 1-4: Uddannelse og implementering*. Kbh: VIDA-projektet, IUP: Institut for Uddannelse og Pædagogik, Aarhus Universitet. - (VIDA-forskningsserien 2013:02).

Jensen, Bente et al. (2013). *VIDA: Vidensbaseret indsats over for udsatte børn i dagtilbud – modelprogram: VIDA-forskningsrapport, bind 1: Effekter af VIDA*. Kbh: VIDA-projektet, IUP: Institut for Uddannelse og Pædagogik, Aarhus Universitet. - (VIDA-forskningsserien 2013:04).

Jensen, Bente & Brandi, Ulrik (2013). *VIDA: Vidensbaseret indsats over for udsatte børn i dagtilbud - modelprogram: VIDA-forskningsrapport, bind 2: Organisatorisk læring*. Kbh: VIDA-projektet, IUP: Institut for Uddannelse og Pædagogik, Aarhus Universitet. - (VIDA-forskningsserien 2013:05)

Jensen, Bente (2013). *VIDA: Vidensbaseret indsats over for udsatte børn i dagtilbud - modelprogram: VIDA-forskningsrapport, bind 4: Forandring og effekt*. Kbh: VIDA-projektet, IUP: Institut for Uddannelse og Pædagogik, Aarhus Universitet. - (VIDA-forskningsserien 2013:07)

Kousholt, Dorte & Berliner, Peter (2013). *Vidensbaseret indsats over for udsatte børn i dagtilbud -Modelprogram: VIDA-forskningsrapport, bind 3: Forældreinddragelse*. Kbh: VIDA-projektet, IUP: Institut for Uddannelse og Pædagogik, Aarhus Universitet. - (VIDA-forskningsserien 2013:06)

Kvello, Øyvind (2013). *Børn i risiko*. Frederiksberg: Samfundslitteratur.

Københavns Kommune (2013). *Slutevaluering af udviklingsprojektet Socialrådgivere i daginstitutioner. Opsamling på lodtrækningsforsøget og aktivitets- og forløbsregistreringerne*.

Lee, S. et al. (2012). *Return on Investment: Evidence-Based Options to Improve Statewide Outcomes*. Washington State Institute for Public Policy, document 12-04-1201.

LG Insight (2013). Traumeundersøgelse. Undersøgelse af indsatsen for flygtninge med traumer i Danmark. Kbh: Social,- Børne- og Integrationsministeriet.

Mandag Morgen (2014). Udsatte børns skæbne er afgjort før 1. klasse. Interviewer: Jens Reiermann, interviewede James J. Heckman. *Mandag Morgen*, vol. 29: 20-23.

Matone, M. et al. (2012). Home visitation program effectiveness and the influence of community behavioral norms: a propensity score matched analysis of prenatal smoking cessation. *BMC Public Health*, vol. 12(Artikel nr. 1016): 2-6.

Mehlbye, Jill (2013). *Opkvalificering af den tidlige indsats: Ved tidlig opsporing af børn i en social udsat position. Forskningsrapport*. Kbh: KORA.

Mehlbye, Jill og Andersen, John (2012). *Tidlig opsporing af børn i en socialt udsat position: Idékatolog*. Kbh: KORA.

Mehlbye, Jill og Andersen, John (2012). *Tidlig opsporing af børn i en social udsat position: Idékatalog: Bilagsbind til idékatalog*. Kbh: KORA.

MindSpring (2015). *Den danske programhjemmeside*. Tilgængelig fra <http://mindspring-grupper.dk/> [lokalisert 07-03-2019].

MindSpring Org. (2015). *Den hollandske programhjemmeside*. Tilgængelig fra <http://www.mind-spring.org/> [lokalisert 07-03-2019].

NIRAS (2012). *Socialrådgivere i dagtilbud: Afsluttende evaluering*. Niras.

Nursefamilypartnership.org (2013). Tilgængelig fra <https://nursefamilypartnership.org> [lokalisert 07-03-2019].

O'Brien, R. A. et al. (2012). Mixed Methods Analysis of Participant Attrition in the Nurse-Family Partnership. *Prevention Science*, vol. 13(3): 219-228.

Ottosen, Mai Heide et al. (2014). *Børn og unge i Danmark: Velfærd og trivsel 2014*. Kbh: SFI; 14:30.

Oxford Research og KORA, (2015). *Evaluering af forebyggelsespakken 'Tidlig indsats – Livslang effekt': Forandringsteoretisk analyse af DUÅ Baby og DUÅ Småbørn*. Oxford Research & KORA.

Perrin, E. C. et al. (2014). Improving Parenting Skills for Families of Young Children in Pediatric Settings. A Randomized Clinical Trial. *Jama Pediatrics*, vol. 168(1):16-24.

Rambøll (2012). *Afrapportering: analyse af de økonomiske konsekvenser på området for udsatte børn og unge*. Kbh: Rambøll.

Rambøll (2013). *Evaluering af projektet opkvalificering af den tidlige indsats i kommunerne. Slutrapport: Opsporingsmodellens implementering og effekter*. Socialstyrelsen og Rambøll.

Satspuljeaftalen (2015)

Scribano, P. V. et al. (2013). The Effects of Intimate Partner Violence Before, During, and After Pregnancy in Nurse Visited First Time Mothers. *Maternal and Child Health Journal*, vol. 17(2): 307-318.

*Socialebegreber.dk* (2014). Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2015). *De Utrolige År*. Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2015). *Dialog om tidlig indsats. Udveksling af oplysninger i det tværfaglige SSD samarbejde og fagpersoners underretningspligt* (2. udg.). Odense: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2013). *Evaluering af projektet opkvalificering af den tidlige indsats i kommunerne. Slutrapport: Opsporingsmodellens implementering og effekter*. København: Socialstyrelsen og Rambøll.

Socialstyrelsen (2015). *Guide til tidlig opsporing af børn i en social udsat position.* Odense: Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2015). *Oplysninger om evalueringen af Tidlig Indsats - Livslang Effekt.* Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2015). *De Utrolige År.* Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2015). *Deltagende kommuner.* Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2015). *Opstart.* Socialstyrelsen.

Socialstyrelsen (2015). *Viden vi skaber.* Socialstyrelsen.

The Incredible Years (TIY), (2015). *For Researchers.* The Incredible Years.

The Incredible Years (TIY), (2015). *Toddler Basic Program.* The Incredible Years.

VIA University College (2015). *Uddannelsen til gruppeleder i De Utrolige År ®.* VIA University College.

Webster-Stratton, Carolyn et al. (2014). Improving Therapist Fidelity During Implementation of Evidence-Based practices: Incredible years program. *Psychiatric services*, vol. 65(6): 789-795.

Webster-Stratton (2013). *The Incredible Years: The Parents and Toddlers Series.* Seattle: Incredible Years, Inc.

Webster-Stratton, C. (2015). *De Utrolige Småbørn: En guide og dagbog til dit lille barns udvikling og første opdagelser.* Kbh: Dansk Psykologisk Forlag.

Østergaard, Stine Vernstrøm et al. (2015). *På vej mod ungdomskriminalitet: hvilke faktorer i barndommen gør en forskel?* Kbh: SFI – Det nationale Forskningscenter for Velfærd; 15:08.



Socialstyrelsen  
Edisonsvej 1  
5000 Odense C  
Tlf.: 72 42 37 00

[www.socialstyrelsen.dk](http://www.socialstyrelsen.dk)

august 2019